

VETERINAAR- JA TOIDUAMET

Mahetoitlustamise infopäev

Mahetoitlustamise märgid Mahetoidu kasutamise nõuded

Piret Rajasalu

Veterinaar- ja Toiduamet

16.05.2017

Tartu

Taani

- Tutvustati 2009
- Hetkel kasutab märki 1959 ettevõtet

Norra

- Toitlustuses kasutatav märk

Rootsi

- Rootsi Krav
- Vähemalt 90%
- Vähemalt 50%
- Vähemalt 25%

Eesti

- 2017
- Toitlustusettevõtetes kasutatav märk

Mahetoitlustamise ökomärk

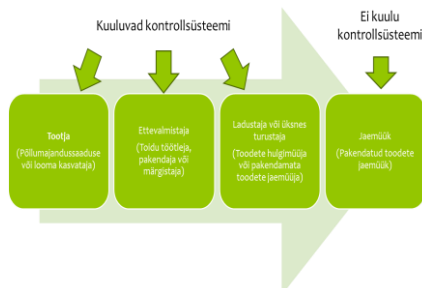
- Toitlustuskoha põhimõtted ja kuvand
- Mõistetav kodu- ja välismaisele kliendile
- Lihtsustatud mahearvestuse pidamise viis
- Märgi kasutamine ning järelevalve on Eestis tasuta

VETERINAAR- JA TOIDUAMET

Mahetoitlustamise märgi taotlemine

Kontrollisüsteem

Kuidas mahetoitu ära tunda?

- Euroopa Liidu mahelogo
- Eesti Ökomärk
- Mahe tõendav dokument

Toidu kohta maheviite esitamine

Mahepõllumajandusele viitamiseks loetakse toidu märgistamisel, reklaamimisel (sh kodulehel või Facebookis) või äridokumentides toidu kirjeldamiseks mõistete **mahe, öko, bio, orgaaniline vms** kasutamist ning ka seda kui toitlustusettevõtte menüüs väidetakse, et kasutatakse nt ökotalu õunamahla või maheveiseliha. Maheviiteks on ka see, kui restorani nimeks on Maherestoran, Ökotuba vms.

Miks nii rangelt kontrollitav?

- Mahe tõestatus ja erisus põhineb dokumentaalsel tõestusel
- Järelevalve on üles ehitatud arvestuse pidamisele ning jälgitavusele
- Võltsimise risk on kõrge
- Järelevalveasutused teostavad riskontrolle erinevate käitlemisetappide ning ka riikide vahel

Euroopa Liidu kohustuslik mahelogo

Mahetoidu tunnend ära sellele lisatud mahemärgist. Euroopa Liidus müügipakendisse pakendatud mahetoidul peab olema selline mahemärk:

EE-ÖKO-02 ← kontrollasutuse kood
EL põllumajandus ← päritolutähis

Eesti Ökomärk

- Lisaks mahemärgile võib Eestis valmistatud toodetele lisada ka Eesti riikliku ökomärgi
- Näitab, et mahetoode on Eestis valmistatud.
- Eesti ökomärgi kasutamine on vabatahtlik. Ökomärgi kasutamine ei vabasta mahemärgi kasutamise nõudest

2017 parima mahetoote konkurs

Mahe tõendav dokument

[Põllumajandusameti maheregister](#)

Mahetoidu protsentuaalne osakaal

Mahetoidu protsentuaalne osakaal arvutatakse iga kuu 5. kuupäevaks ettevõtte raamatupidamisdokumentide alusel, ettevõttesse eelmisel kuul toodud toidu koguse või maksumuse põhjal

Arvestuse pidamine

Arvestuse pidamiseks on vajalikud kõik eelmise kuu arved, millel kajastub toit

Arvestuse pidamise täpsemad nõuded

- Arvestust võib pidada toidu üle koguliselt või maksumuse põhjal
- Arvestust tuleb ühe aruandekuu jooksul pidada ühetaoliselt
- Maksumuse põhjal osakaalu arvestamise aluseks võib võtta hinnad käibemaksuga või ilma, kahte erinevat meetodit segamini ühe aruandekuu jooksul ei ole lubatud kasutada

Erandid

- Tarbekaupu arvesse ei võeta
- Osakaalu arvutamisel ei võeta arvesse vett, soola, alkohoolseid jooke, metsloomade küttemisel saadud tooteid ning kalapüügitooteid (va kasvandusest pärinevad kalad)

Koguseline arvestus

Arve number	Tarnija	Mahepõllumajanduslik toit (kg)	Mittemahepõllumajanduslik toit (kg)	Kokku (kg)
41001	Maheladu OÜ	430	180	610
98745	Kuusiku AS	20	345	365
1123	Roos AS	15	0	15
A12536	Maheladu OÜ	56	0	56
				0
				0
	Kokku:	521	525	1046
	Protsent:	49,81%		

Rahaline arvestus

Arve number	Tarnija	Mahepõllumajanduslik toit (eur)	Mittemahepõllumajanduslik toit (eur)	Kokku (eur)
41001	Maheladu OÜ	4390	230	4620
98745	Kuusiku AS	140	3450	3590
1123	Roos AS	300	0	300
A12536	Maheladu OÜ	560	0	560
				0
				0
	Kokku:	5390	3680	9070
	Protsent:	59,43%		

Arvestuse pidamise täpsemad nõuded

- Osakaalu ei ümardata täisarvuni.

50,23%

Mahepõllumajanduslike toodete kasutamisele viitava ökomärgi taotlemine

- Toitlustusettevõtte, kes esitab maheviiteid või kasutab toitlustuse ökomärki, peab kuuluma mahe kontrollsüsteemi
- Kontrollsüsteemiga saab liituda esitades Veterinaar- ja Toiduametile avalduse mahetoitlustamisega alustamiseks

Mahepõllumajanduslike toodete kasutamisele viitava ökomärgi taotlemine

- Koos avaldusega tuleb esitada eelmise kuu kohta mahetoidu osakaalu arvestuse pidamise vorm, tõendamaks, et ettevõttesse, avalduse esitamisel eelneval kuul, toodud toodete kogus või maksumus vastab avalduses esitatud protsentuaalsele vahemikule

Ökomärgi vahemiku muutumine

- Kui arvestuse perioodi käigus selgub, et ettevõttesse toodud mahetoidu kogus või maksumus ei kүүndi taotlusel esitatud protsentuaalsele osakaalule, tuleb sellest Veterinaar- ja Toiduametilt koheselt teavitada ning lõpetada märgi kasutamine

Ökomärgist loobumine

- Juhul kui ettevõtte ei soovi enam kasutada mahepõllumajanduslike toodete kasutamisele viitavat ökomärki, tuleb koheselt Veterinaar- ja Toiduametile esitada vastav avaldus

VETERINAAR- JA TOIDUAMET

Aitäh!

Piret Rajasalu
Piret.Rajasalu@vet.agri.ee